

Ανοιχτή Επιστήμη
—
Εκπαίδευση και δεξιότητες

Β. Στρακαντούνα
Βιβλιοθήκη
Νομικής Σχολής

23 και 26 Ιουνίου 2021

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών

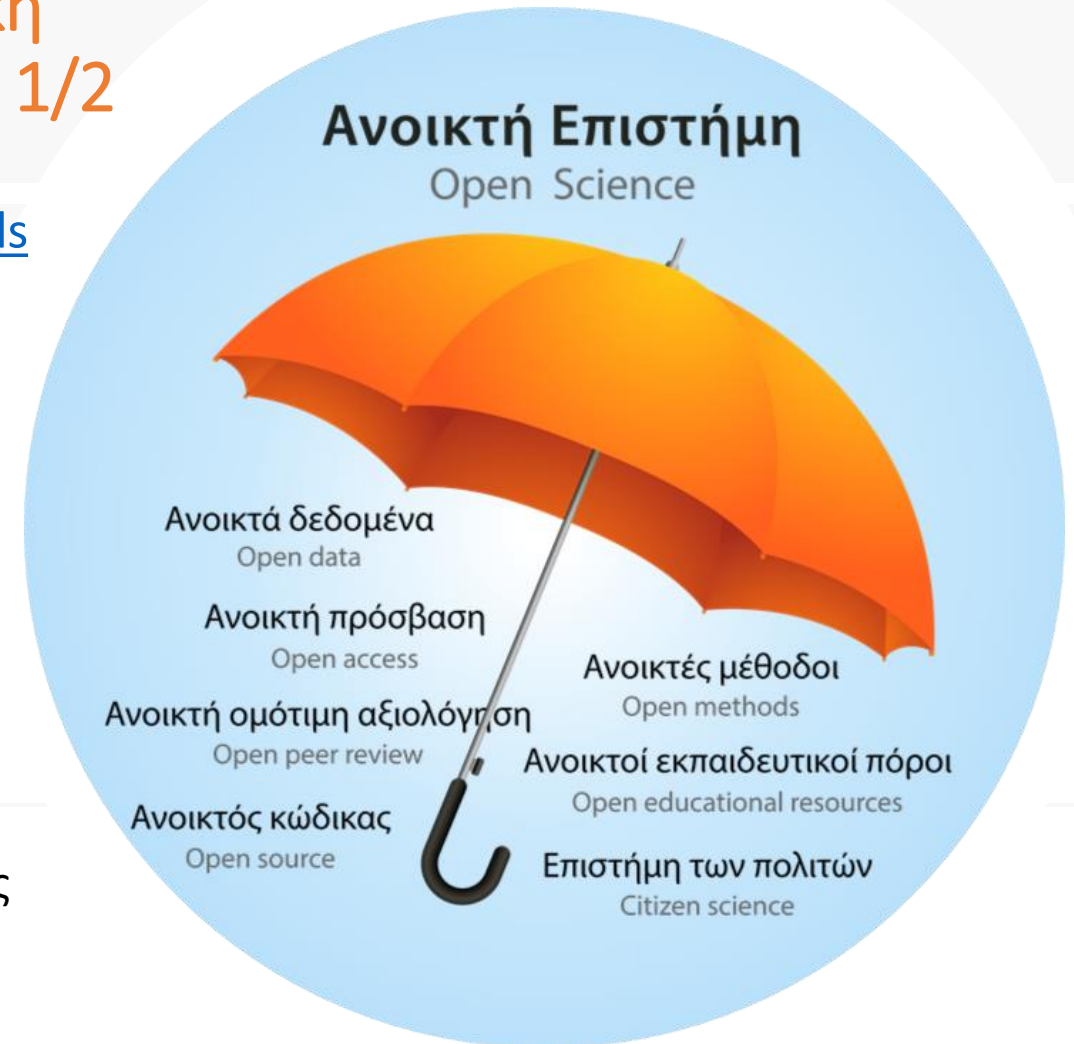
— ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837 —

ΒΚΠ Βιβλιοθήκη
& Κέντρο Πληροφόρησης
ΕΘΝΙΚΟΝ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ ΑΘΗΝΩΝ

Δεξιότητες απαραίτητες για την πρακτική εφαρμογή της ΑΕ: Πολιτικές και πρακτικές 1/2

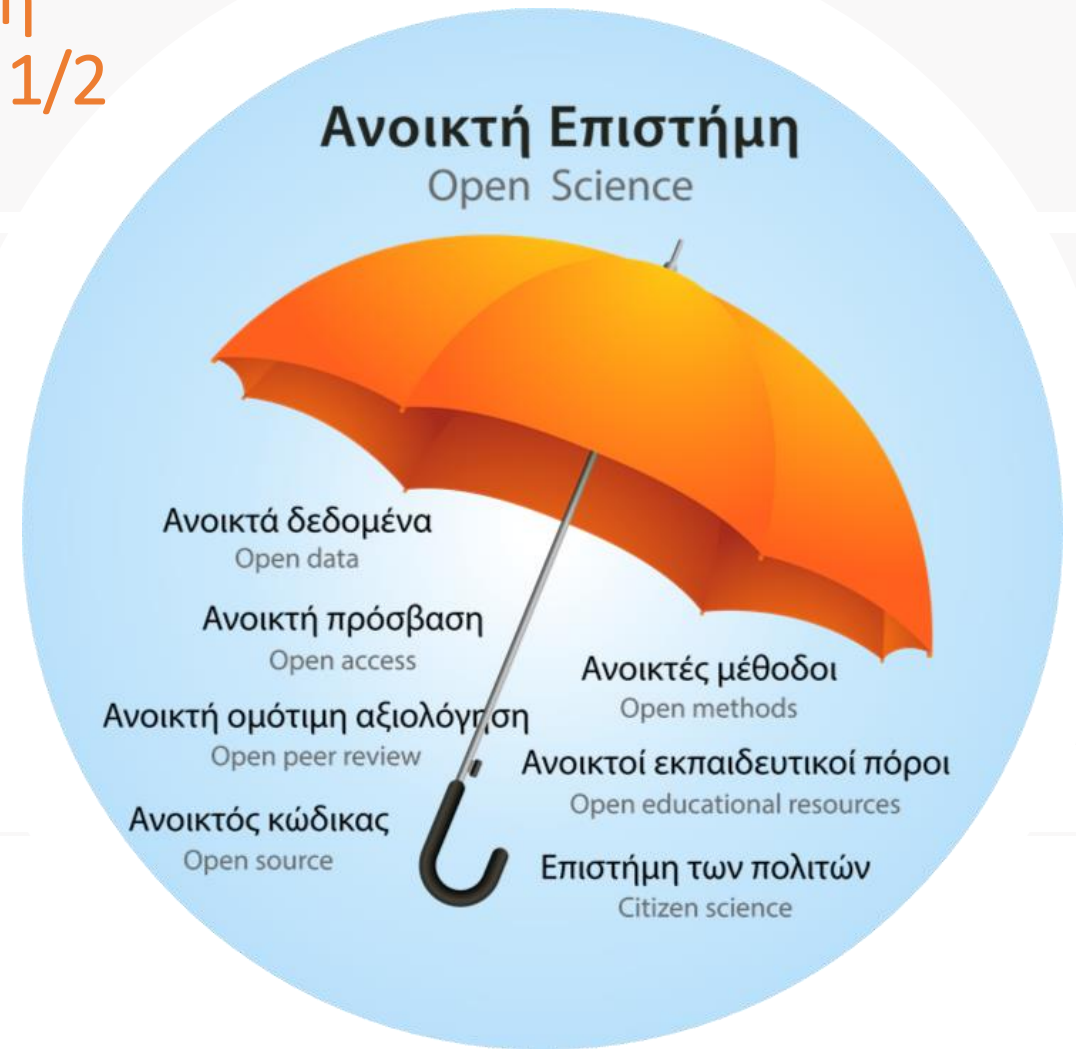
■ [European commission. Providing researchers with the skills and competencies they need to practise Open Science. Open Science Skills Working Group Report](#)

- ✓ Αφορούν σε
  - ✓ Διαχείριση δεδομένων και αποθετηρίων
  - ✓ Δεοντολογία και ακεραιότητα της έρευνας
  - ✓ Διανοητική ιδιοκτησία και ζητήματα νομικής φύσης
  - ✓ Επιστήμη των Πολιτών
- ✓ Απαιτούνται σε διαφορετικά επίπεδα του συστήματος έρευνας
- ✓ Εφαρμόζονται από ερευνητές, τεχνικούς και προσωπικό υποστήριξης και διοίκησης
- ✓ Προϋποθέτουν συνεργασία, επικοινωνία και παροχή κινήτρων.

Δεξιότητες απαραίτητες για την πρακτική εφαρμογή της ΑΕ: Πολιτικές και πρακτικές 1/2

- [European commission. Providing researchers with the skills and competencies they need to practise Open Science. Open Science Skills Working Group Report](#)
- ✓ Αφορούν σε
  - ✓ Διαχείριση δεδομένων και αποθετηρίων
  - ✓ Δεοντολογία και ακεραιότητα της έρευνας
  - ✓ Διανοητική ιδιοκτησία και ζητήματα νομικής φύσης
  - ✓ Επιστήμη των Πολιτών
- ✓ Απαιτούνται σε διαφορετικά επίπεδα του συστήματος έρευνας
- ✓ Αφορούν όλους τους συμμετέχοντες (ερευνητές, τεχνικούς, προσωπικό υποστήριξης και διοίκησης)
- ✓ Προϋποθέτουν συνεργασία, επικοινωνία και παροχή κινήτρων

Δεξιότητες απαραίτητες για την πρακτική εφαρμογή της ΑΕ: Πολιτικές και πρακτικές 2/2

LERU Open Science and its role in universities: a roadmap for cultural change)

Εξειδικεύονται οι συστάσεις και οι οδηγίες της έκθεσης της ΕΕ για τις ικανότητες και δεξιότητες ΑΕ προς τα ευρωπαϊκά πανεπιστήμια.

Αναγκαιότητα επιμόρφωσης

- ✓ Φοιτητές, προπτυχιακοί και μεταπτυχιακοί
- ✓ Διδακτικό προσωπικό
- ✓ Βιβλιοθηκονόμοι
- ✓ Προσωπικό που απασχολείται με τη διαχείριση της έρευνας
- ✓ Αρμόδιοι για θέματα διανοητικής ιδιοκτησίας
- ✓ Πολίτες

LERU Implementing open science 2020

- ✓ Θέτει τις βασικές και πιθανές δράσεις σε καθένα από τους οκτώ πυλώνες, που τα πανεπιστήμια μπορούν να υλοποιήσουν
- ✓ Η διαδικασία υλοποίησης αναλαμβάνεται και προσαρμόζεται στις ιδιαιτερότητες του κάθε Πανεπιστημίου.

Πολιτική CIVIS

Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Πολιτών

CIVIS Open science Statement (26/5/2021)

- ✓ Διδασκαλία και έρευνα όσο το δυνατόν πιο ανοιχτή
- ✓ Μοίρασμα ανοιχτά των αποτελεσμάτων της έρευνας και της διδασκαλίας
- ✓ Υιοθέτηση δεικτών έρευνας και μετρικών επόμενης γενιάς
- ✓ Ανάπτυξη και χρήση ανοιχτών εκπαιδευτικών πόρων από τα μέλη της
- ✓ Συνεργασία με την κοινωνία

Στρατηγική LIBER 2018-2022

Το δίκτυο ερευνητικών βιβλιοθηκών της Ευρώπης LIBER καλεί τις Βιβλιοθήκες

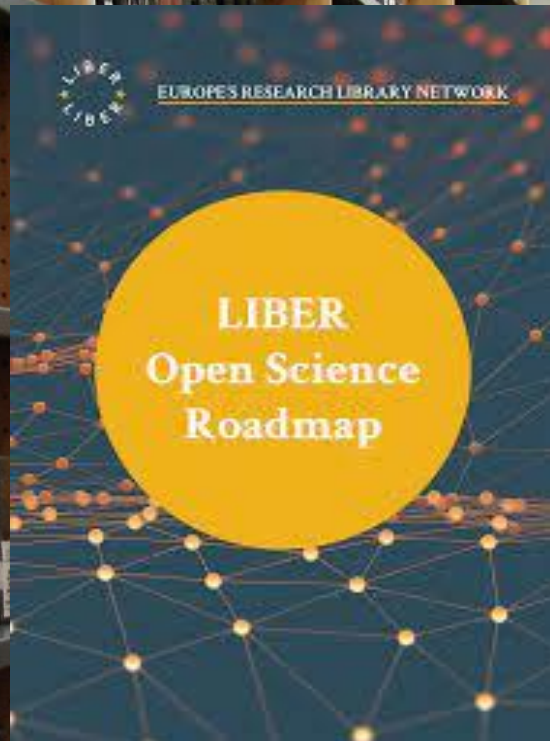
- ✓ Να υποστηρίξουν την ΑΕ σε τοπικό και διεθνές επίπεδο
- ✓ Να υποστηρίξουν την ΑΕ μέσω εργαλείων και υπηρεσιών
- ✓ Να επεκτείνουν τον αντίκτυπο της δουλειάς τους μέσω συνεργασιών

Τομείς εστίασης

- ✓ Επιστημονική εκδοτική
- ✓ Δεδομένα FAIR
- ✓ Ερευνητικές υποδομές και [European Open Science Cloud](#) (EOSC)
- ✓ Μετρικές και Κίνητρα
- ✓ Δεξιότητες Ανοικτής Επιστήμης
- ✓ Ακεραιότητα της Έρευνας
- ✓ Επιστήμη των πολιτών

Οδικός χάρτης LIBER προς την Ανοικτή Επιστήμη (2018)

Περιγράφονται συγκεκριμένες
ενέργειες που μπορούν να
κάνουν οι βιβλιοθήκες, τόσο
εντός όσο και εκτός των
ιδρυμάτων τους

- ✓ Ευαισθητοποίηση της κοινότητας
- ✓ Παροχή εκπαίδευσης και κατάρτισης
- ✓ Άνοιγμα ερευνητικών συλλογών σε καινοτόμες ερευνητικές μεθόδους
- ✓ Ανάπτυξη υποστηρικτικών πολιτικών και υποδομών

α. Δημιουργήθηκε από το LIBER's Digital Skills for Library Staff & Researchers Working Group, με τη συμβολή και άλλων Ομάδων Εργασίας του LIBER (2020)
 β. Αντανακλά τις συγκεκριμένες δεξιότητες πεδίου που χρειάζονται για να εξασφαίσει κάποιος την Ανοικτή Επιστήμη (δεν περιλαμβάνει γενικές δεξιότητες πληροφορικής, ευρύτερες δεξιότητες βιβλιοθηκονομίας και προσωπικές ικανότητες)
 γ. Αντιστοιχεί στις περιοχές εστίασης του Open Science Roadmap του LIBER, στο πλαίσιο Digcomp 2.0 και στους εκπαιδευτικούς πόρους του FOSTER

Δεξιότητες Ανοικτής Επιστήμης LIBER

Επιστημονική εκδοτική

FAIR DATA

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΨΗΦΙΑΚΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ

- ✓ Διαχείριση και χρήση των **ιδρυματικών αποθετηρίων**
- ✓ Νέες στρατηγικές ανοικτής δημοσίευσης (Συμφωνίες, σχέσεις με εκδότες, νέα μοντέλα χρηματοδότησης)
- ✓ **Πανεπιστημιακοί εκδοτικοί** οίκοι ανοικτής πρόσβασης
- ✓ **Διαπραγματεύσεις με εκδότες** για ανοικτή πρόσβαση – Τέλη ανάγνωσης/Τέλη δημοσίευσης
- ✓ Μόνιμα αναγνωριστικά (**ORCID**, ISNI, URN, ISBN)
- ✓ Γνώση **επιλογών ανοικτής δημοσίευσης** (Πράσινη, Χρυσή, Υβριδική)
- ✓ Γνώση υφιστάμενων αποθετηρίων (άρθρων, δεδομένων, θεματικών, γενικών)

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

- ✓ Ανάπτυξη και διαχείριση πληροφοριακών συστημάτων τρέχουσας ερευνητικής δραστηριότητας (**CRIS**)

ΑΣΦΑΛΕΙΑ

- ✓ Διακυβέρνηση και πολιτική ανοικτής επιστήμης
Αδειοδότηση στο ψηφιακό περιβάλλον

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

- ✓ Ανάλυση δεδομένων και οπτικοποίηση δεδομένων
- ✓ Εξόρυξη δεδομένων και κειμένων
- ✓ Αναζήτηση σε πηγές ανοικτών δεδομένων
- ✓ Διαχείριση συνόλων μεγάλων δεδομένων
- ✓ Εκκαθάριση δεδομένων
- ✓ Αναπαραγωγιμότητα και επανάχρηση δεδομένων

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΨΗΦΙΑΚΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ

- ✓ Μεταδεδομένα για ψηφιακές συλλογές και σύνολα δεδομένων
- ✓ Γνώση διασυνδεδεμένων δεδομένων
- ✓ Αποθήκευση, αρχειοθέτηση και διατήρηση δεδομένων
- ✓ Επιμέλεια και διαλειτουργικότητα δεδομένων
- ✓ Σχεδιασμός διαχείρισης δεδομένων
- ✓ Γνώση λογισμικών επεξεργασίας δεδομένων
- ✓ Επιμέλεια και δημοσίευση δεδομένων
- ✓ Γνώση πολιτικών δεδομένων-ιδρυμάτων/χρηματοδοτών/εθνικών
- ✓ Αρχές FAIR δεδομένων

Ο ρόλος των βιβλιοθηκών και των βιβλιοθηκονόμων στην εφαρμογή της ΑΕ

- ✓ Υποστηρίζουν ήδη την ΑΕ ως ανοιχτή πρόσβαση σε δημοσιεύσεις και πρόσφατα σε ανοιχτά δεδομένα
- ✓ Υπήρξαν σημαντικοί εταίροι στη δημιουργία του κινήματος της ανοικτής επιστήμης
- ✓ Αποτελούν το φυσικό χώρο για δημιουργία, μοίρασμα, χρήση/επανάχρηση ερευνητικών αποτελεσμάτων
- ✓ Διαθέτουν υποδομές για την υποστήριξη της ερευνητικής διαδικασίας και τη διαχείριση της γνώσης (καταλόγους, αποθετήρια κλπ)
- ✓ Διαθέτουν έμπειρο προσωπικό και υποδομές και μπορούν να αναλάβουν ρόλους εκπαιδευτών για απόκτησης δεξιοτήτων ΑΕ
- ✓ Διαχείριση δεδομένων
- ✓ Εργαλεία για ανάλυση, κοινή χρήση και δημοσίευση αποτελεσμάτων
- ✓ Αδειοδοτήσεις και άλλα θέματα πνευματικής ιδιοκτησίας
- ✓ Κατάθεση και μακροπρόθεσμη διατήρηση κλπ
- **Ανάγκη για περαιτέρω ενημέρωση και εκπαίδευση**

Πώς μπορεί να επιτευχθεί η υλοποίηση ΑΕ μέσω των βιβλιοθηκών ;

- ✓ Υποστήριξη και ευαισθητοποίηση για την ΑΕ
  - ✓ Πολιτικές
  - ✓ Οδικοί χάρτες
  - ✓ Στρατηγικές
- ✓ Υποστήριξη αναφορικά τις υποδομές και τα εργαλεία
  - ✓ Κοινή χρήση άρθρων ή δεδομένων
  - ✓ Κοινή χρήση αποθετηρίων
  - ✓ Αξιολόγηση
  - ✓ Επιλογή και εφαρμογή μεταδιδόμενων
  - ✓ Παρακολούθηση του αντικτύπου της έρευνας μέσω μετρικών
- ✓ Εκπαίδευση και υποστήριξη ερευνητών για την αλλαγή της κουλτούρας στην επιστημονική επικοινωνία
  - ✓ Ανοιχτότητα
  - ✓ Επαναχρησιμοποίηση
  - ✓ Κατάθεση σε αποθετήρια

Ευχαριστούμε!

Βασιλική Στρακαντούνα

2103688066

vstrakan@uoa.gr

nomiki.lib.uoa.gr